

Parlamentul
Republicii Moldova

267-07 nr. 342
29 iunie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(nr. 184 din 14.06.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat în titlu, în conformitate cu prevederile art. 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Constatări generale

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament *Dan Perciun*, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.
2. Prin conținutul său normativ, proiectul de lege se încadrează în categoria legilor organice, fiind astfel incidente prevederile art. 72 din Constituția Republicii Moldova.
3. Domeniul de intervenție al proiectului îl constituie modificarea Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice și Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social.
4. Potrivit Notei informative, scopul proiectului constă în *identificarea cât mai eficientă a păturilor vulnerabile de cetățeni, în contextul acordării compensațiilor pentru plata facturilor consumului de energie, precum și de a integra mecanismul de compensații în factură cu plățile monetare din cadrul ajutorului pentru perioada rece a anului.*
5. Principalele prevederi ale proiectului de lege se rezumă la: modificarea art. 7, alin.(1) din Legea nr. 241/2022 în sensul completării listei categoriilor de vulnerabilitate energetică cu alte două categorii noi: *consumatori cu vulnerabilitate energetică primară și consumatori cu vulnerabilitate energetică extremă*, în vederea distingării celor mai vulnerabile gospodării și oferirea unor compensații mai mari pentru categoriile mai defavorizate, precum și excluderea din Legea nr. 133/2008 a *ajutorului social pentru perioada rece a anului pentru aceste categorii*, în scopul evitării suprapunerilor.

II. Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege, menționăm următoarele:

1. Potrivit prevederilor art.32 din Legea nr.100/2017, proiectul actului normativ, însoțit de Nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor

interesate, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect. În acest sens, ținându-se cont de subiectul abordat, considerăm necesară prezentarea opiniei:

- ministerului de resort, care în speță este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, și care potrivit Hotărârii Guvernului nr. 149/2021, are misiunea de a elabora politici publice pe domeniul protecție socială;

- Casei Naționale de Asigurări Sociale, care asigură realizarea politicii statului în gestionarea BASS.

2. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, la proiectul de act normativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate, precum și rezultatele consultărilor publice.

3. În același timp, apreciem necesar a menționa norma art. 58 din Regulamentul Parlamentului care stabilește că, proiectele de acte legislative și propunerile legislative înaintate de deputați se remit Guvernului spre avizare.

4. Conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 - expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament, iar după recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului completează Nota informativă la proiect cu informația privind constatările acestei expertize și, după caz, include în sinteză obiecțiile și propunerile Centrului Național Anticorupție.

5. Dosarul de însoțire a proiectului de lege nu corespunde întocmai rigorilor art. 40 din Legea nr.100/2017, astfel întru respectarea prevederilor normei citate, acesta urmează a fi completat în modul corespunzător.

III. Observații de ordin juridic și tehnico-legislative

Pe plan redacțional, proiectul necesită a fi revizuit în raport cu normele de tehnică legislativă și cerințele de calitate a actului normativ.

1. La Art. I,

- **pct. 1** din proiect, ce propune substituirea noțiunii de *"compensatie pentru achitarea facturilor la energie"*, pentru a fi în concordanță cu prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017, este necesară și operarea modificărilor respective pe întreg cuprinsul proiectului de lege;

- **pct. 3 din art. I**, alineatele (7) și (8) ale art.7 din Legea nr.241/2022, precizăm că raporturile ce apar în procesul schimbului de date între autoritățile și instituțiile publice, autoritățile administrative autonome, autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator), care dețin sisteme informaționale de stat, precum și între persoanele juridice de drept privat care, în numele autorităților și instituțiilor publice, gestionează sau dețin sisteme informaționale de stat, sunt reglementate de *Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate*.

Schimbul de date și interoperabilitatea se bazează pe principiul legalității schimbului de date, care presupune că datele deținute de participanții la schimbul de date sunt furnizate unui alt participant în condițiile în care acesta invocă un temei legal pentru prelucrarea setului de date solicitat și respectă cerințele de securitate și confidențialitate ce decurg din regimul juridic al datelor vizate.

Potrivit art. 12 alin.(3) din Legea nr. 142/2018, consumatorul de date poartă răspundere personală pentru modul în care utilizează datele, și întru excluderea

caracterului ambiguu al normei propuse, recomandăm concretizarea aspectelor ce țin de *"informațiile necesare"* care urmează să fie colectate de către operatorul menționat.

Pericolul adoptării unor reglementări discreționare poate admite impedimente în aplicarea corectă a normei și a crea premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a datelor convenabile care necesită a fi colectate.

2. Pentru exprimarea normativă de operare a excluderii unor noțiuni se va utiliza verbul *"se exclude"*, această obiecție fiind valabilă pentru pct.1 al **art. II** din proiect. Totodată cu titlu de recomandare, propunem că reglementările de ordin tehnic și gramatical propuse la **art. II**, survenite în urma excluderii noțiunii de *"ajutor social pentru perioada rece a anului"* să fie substituite cu formula de excludere *"pe tot cuprinsul legii, textul "ajutor social pentru perioada rece a anului " la orice formă gramaticală se exclude."*

3. Referitor la **art. III** ce privesc dispozițiile finale și tranzitorii, reținem că autorul nu a respectat cerințele art. 56 din Legea nr. 100/2017, potrivit căreia regula generală presupune că actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Totodată, conform alin.(3) din același articol, al Legii prenotate, prevede că *"Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective"*.

Având în vedere că, în Nota informativă autorul nu a prezentat nici un argument din cele expuse mai sus, considerăm necesar aplicarea regulii generale.

În concluzie reținem că,

Vulnerabilitatea energetică a consumatorilor casnici se referă la incapacitatea acestora de a-și asigura nevoile energetice de bază într-un mod accesibil și sustenabil. Această vulnerabilitate poate fi determinată de mai mulți factori, inclusiv nivelul veniturilor, costurile ridicate ale energiei, eficiența energetică redusă a locuințelor și caracteristicile specifice ale gospodăriilor.

Introducerea unor categorii suplimentare de vulnerabilitate energetică, verificarea suplimentară a datelor prezentate de către consumatori (pentru verificarea nivelului de venit), precum și accesarea/procesarea altor informații (nespecificate în norma propusă) urmează a fi reglementate într-un mod suficient de clar, ca să asigure în acest mod accesul la servicii energetice esențiale, contribuind astfel la *reducerea sărăciei energetice și la îmbunătățirea calității vieții*.

Reieșind din cele expuse în prezentul aviz, proiectul de lege poate fi înaintat spre examinare în Parlament doar cu respectarea prevederilor legislației în vigoare, ținându-se cont de obiecțiile expuse în aviz.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală